

Delvis digital disputas – ut av og etter pandemien

Notat fra ph.d.-utvalget på IFI, 09.02.2022

I dette notatet legger ph.d.-utvalget ved IFI frem noen momenter vi mener er viktig for delvis digital disputas. Dette gjelder fasen ut av pandemien og etter pandemien.

Ph.d.-utvalget har stilt seg selv to spørsmål:

- Hva ser vi som viktig for gjennomføring av delvis digitale disputaser?
- Og er det ønskelig at delvis digital disputas også skal være en mulighet etter pandemien?

Vi svarer på det første spørsmålet ved å legge frem 11 momenter nedenfor. Basert på disse momentene konkluderer vi med at det er ønskelig med delvis digital disputas som et reelt alternativ til fysisk disputas etter pandemien.

Vi legger til grunn UiOs definisjon av delvis digital disputas: «*En delvis digital disputas foregår i et undervisningsrom på UiO, med publikum til stede, men opponenter deltar via Zoom. Disputasen vil også bli strømmet til disputasannonseringssiden, slik at alle som ønsker å følge disputasen digitalt vil kunne gjøre det*»¹.

Vi gjør oppmerksom på at IFI har god erfaring med digital disputas, men foreløpig ikke erfaring med delvis digital disputas.

Ph.d.-utvalget mener at følgende momenter er viktige (i en ikke-prioritert rekkefølge):

1. Teknisk infrastruktur

Nødvendig infrastruktur må installeres der disputasen avholdes. Dette inkluderer

- Kamera på kandidat og opponenter i rommet (gjærne også publikum)
- Mikrofon (helst i taket) for kandidat, opponenter og publikum i salen
- Høytalere og skjermer for lyd og bilde som viser opponenter som ikke er rommet
- Kamera og teknologi for strømming

Undervisningsrom anvendes også til undervisning, og det er derfor viktig at infrastrukturen er robust nok til å tåle forskjellig bruk. Den bør også enkelt kunne 'nullstilles' fra annen aktivitet og settes opp for bruk til disputas.

2. Teknisk personell og kompetanse

Det er nødvendig med teknisk kompetent personell tilstede. Det bør være et fåtall av personell som utfører denne jobben, slik at det blir rutine. Personellet må være kompetent til å håndtere rutine, så vel som uforutsette tekniske hendelser. Tilstedeværelse av teknisk personell utgjør en kostnad.

¹ <https://www.uio.no/tjenester/it/utdanning/disputas/hel-delvis-digital/delvis-digital-disputas.html>

3. Opplevd teknisk risiko

Det kan ikke være kandidatens ansvar å ta seg av teknologien. Kandidaten må føle seg trygg på teknologien, løsningene må oppfattes som gode og de må kunne forvente at teknologien fungerer godt nok til enhver tid.

4. Testkjøring

Som med digital disputas vil det være vesentlig med testkjøring. Testkjøring krever koordinering og ressurser.

5. Strømming

Strømming vil være verdifullt for å øke tilgjengeligheten til disputaser nasjonalt og internasjonalt.

6. Rekruttering av opponenter

Delvis digital disputas kan gjøre det enklere å rekruttere opponenter. Dette gjelder spesielt opponenter med lang reisevei og anerkjente fagpersoner som ikke har tid til å bruke mye tid på reise.

7. Bærekraft

Delvis digital disputas er mer bærekraftig når alternativet er at opponentene må reise (langt). Det kan være mange grunner til ikke å reise, inkludert klima, smitte og generell risiko.

8. Nødløsning

Delvis digital disputas er en god nødløsning der opponenter ikke kan gjennomføre planlagt reise.

9. Reelle alternativer

Fysisk og delvis disputas (og heldigital så lenge det gjelder) bør være reelle alternativer.

10. Hvem skal bestemmer type disputas?

I valget mellom fysisk og delvis digital disputas (og heldigital så lenge det gjelder) bør kandidaten ha det siste ordet. Valget må samtidig foregå i dialog mellom opponenter, veiledere, kandidat og ph.d.-administrasjonen. Valget kan påvirke valg av opponenter.

11. Disputas som møteplass og nettverksbygging

En viktig hensikt med disputas er at opponentene besøker forskningsmiljøet og for nettverksbygging. Det lar seg vanskelig gjennomføre digitalt.